

Valentīns Krasnogorovs

Sievietei būt

Валентин Красногоров

Женская доля

No krievu valodas tulkojis

Gundars Cauka

Slimnīcas palāta. Dažas gultas, skapīši, krēsli. Pogas, lai izsauktu māsiņu, zāļu kastītes. Pie sienas plakāts, kas aicina cīnīties ar zaļo pūķi. Pie durvīm uzraksts: levērot klusumu! Īsi sakot, parasta slimnīca.

Palātā neviena nav, tikai sieviete baltā halātā uzkopj telpu – slauka grīdu, logus utt. To redzot, ienāk otra sieviete ar mēteli padusē, kājās čibiņas, zābaki vienā rokā, paliela soma otrā rokā. Ieraugot pirmo sievieti, viņa satrūkstas un atkāpjas uz durvju pusi. Iespējams, viņai izdotos nozust nepamanītai, bet nejauši viņai no rokām izslīd un nokrīt zemē zābaki. Viņa sastingst aiz bailēm.

VECĀKĀ sieviete atskatās un ieraudzījusi, tikko ienākušo, JAUNĀKO sievieti arī jūtas visai neveikli. Iestājas klusuma brīdis, abas sievietes piesardzīgi vēro viena otru.

JAUNĀKĀ: Atvainojiet, es... (apraujas)

VECĀKĀ: Kas jūs tāda...?

JAUNĀKĀ: (Bikli) Es tāpat vien.... Cimos.... Uz īsu brīdi...

VECĀKĀ: Tu ko - pie savējā atnāci?

JAUNĀKĀ: (Nepārliecinoši) Jā... vai es drīkstu?

VECĀKĀ: (Atviegloti)Nezinu... paliec pagaidām (atsāk slaucīt)

JAUNĀKĀ: (bikli apsēžas uz gultas malas)Kā iet pa darbu un vispār...

VECĀKĀ: (pārsteigta)Normāli.

JAUNĀKĀ: Paldies par to, ka prom nedzenat (rakņājas ap somu, sameklē naudu.)

Lūdzu, ņemiet!

VECĀKĀ: (pārsteigta)Tas man?

JAUNĀKĀ: Ņemiet, ņemiet! Darbs jums grūts, bet maksā kapeikas, vai ne?

VECĀKĀ: Maksā tiešām švaki, tā tas ir (rokā nauda, nezina ko ar to iesākt).

JAUNĀKĀ: (daudz pārliecinošāk, kad naudu iedevusi) Agrāk kaut kā, mammīt, es tevi neesmu redzējusi, nesen tikai šeit sāki? Vai arī tu no citas nodaļas esi?

VECĀKĀ: Es tev neesmu nekāda mammīte! Tu ko - mani par sanitāri noturēji?

JAUNĀKĀ: Bet kas tad jūs esat – māsa? (izbijusies pieceļas)Ārsts?

VECĀKĀ: (mierinoši)Neesmu nekāds ārsts! Pie savējā atnācu, tāpat kā tu.

JAUNĀKĀ: (aizdomīgi)Bet halāts?

VECĀKĀ: Ai, tas tā – maskēšanās nolūkos. Šodien taču nav apmeklētāju diena.

Draudzene ieteica – uzvelc baltu halātu un ar pilnu pārliecību sejā mierīgi ej garām dežurantam.

JAUNĀKĀ: (atviegloti)Bet es, godīgi sakot, kad jūs ieraudzīju, pat nobijos.

VECĀKĀ: Es ar mazliet satrūkos.

JAUNĀKĀ: (*liekot mantas uz gultas*) bet kur tad veči palikuši?

VECĀKĀ: Uz šprici, droši vien, aizgājuši. Vai uz kādu procedūru.

JAUNĀKĀ: Jā, slimnīcā nav garlaicīgi.

VECĀKĀ: Es, tomēr, domāju, ka visdrīzāk viņi ir trešajā stāvā – kārtis sit. Tavējais spēlē?

JAUNĀKĀ: Spēlē. Varbūt aiziet pasaukt viņus?

VECĀKĀ: Nevajag (*novelk halātu*). Kaut kā koridorā nevienu gultu es neredzēju. Kur visi slimnieki palikuši? Nomiruši vai?

JAUNĀKĀ: Var redzēt, ka sen šeit neesat bijusi.

VECĀKĀ: Kopš pagājušās otrdienas.

JAUNĀKĀ: Pa šo laiku daudzi jau izrakstīti.

VECĀKĀ: Pirms svētkiem slimnīcās vienmēr tukšums. Nekas, mājās pielies acis, sados viens otram pa purnu un atkal varēs šeit atpūsties.

JAUNĀKĀ: Nu ja. Es vienreiz ausu-kakla-deguna nodaļā gulēju. Jaunajā gadā tur strēķiem vien veda! Kam nu deguns saplacināts, kam žoklis salauzts.

VECĀKĀ: Bet tu kādā sakarā tur nokļuvi?

JAUNĀKĀ: Polipus griezu. Baisi – eju griezt, bet pretī man no operāciju zāles ratiņos ved sievieti. Un viņai deguna vietā - nekā nav – tukša vieta.

VECĀKĀ: (*ar izbrīnu*) Kā tā var būt?

JAUNĀKĀ: “slepkava”, viņa kliedz – “viņš mani sakropļoja, es viņu iesūdzēju tiesā!” Es tūdaļ iemuku atpakaļ palātā, es domāju viņa savam ārstam to saka.

VECĀKĀ: Bet kam tad?

JAUNĀKĀ: Vīram! Ārsts viņu apsolīja izglābt – uzaudzēt jaunu degunu.

VECĀKĀ: Uzaudzēja?

JAUNĀKĀ: Nezinu, es ātrāk izrakstījos.

Pauze

VECĀKĀ: Tavējais dzer?

JAUNĀKĀ: Nu ja! Un jūsējais?

VECĀKĀ: Kā tev šķiet?

Īss klusuma brīdis

JAUNĀKĀ: Bet jums ausu-kakla-deguna nodaļā nav gadījies pagulēt?

VECĀKĀ: Nē, man ir gadījies pagulēt citās vietās.

JAUNĀKĀ: Man arī ir gadījies citās vietās – divas reizes. Varbūt, tomēr, aiziet viņus pameklēt?

VECĀKĀ: Nav vērts veltīgi koridorā gorīties, ārsts vēl var ieraudzīt. Drīz būs pusdienas, paši atnāks. Labāk mazliet satīrīsim, citādi te tāda cūkkūts! (*sievietes sāk uzkopt telpu.*
VECĀKĀ nobrauc ar pirkstu pār putekļainu mēbeli)

Jūtams, ka sanitāri šeit nerādās. Un saka vēl, ka slimnīca esot laba!

JAUNĀKĀ: Slimnīca jau laba, tikai neviens netīra.

VECĀKĀ: Un ne par vienu nerūpējas.

JAUNĀKĀ: Un nebaro.

VECĀKĀ: Un neārstē.

JAUNĀKĀ: Toties – par velti!

VECĀKĀ: Kā tad – par velti – šim jādod, tam jādod.

JAUNĀKĀ: Jā, tā jau ir – nomirt lētāk.

VECĀKĀ: Lētāk – naivā! Es nesen māti apglabāju, tici vai nē – noslauca pa tīro.

JAUNĀKĀ: Vai tad par to naudu prasa?

VECĀKĀ: Un kā vēl!

JAUNĀKĀ: Par ko?

VECĀKĀ: Par visu! Lētāk sanāk nemirt.

JAUNĀKĀ: Un neslimot.

VECĀKĀ: Un nedzīvot.

Pauze. Sievietes kārto palātu.

JAUNĀKĀ: Bet kas jūsējam?

VECĀKĀ: Infarkts.

JAUNĀKĀ: Manējam arī infarkts. Un kādas zāles viņam dod?

VECĀKĀ: Lētākās. Viņiem taču limiti.

JAUNĀKĀ: Tiešām?

VECĀKĀ: Taisījos skandālu taisīt, bet ārsts izrādījās normāls vecis. Ieteica nebojāt nervus veltīgi, iedeva sarakstu un es visas zāles nopirku.

JAUNĀKĀ: Jūsējais jau sen ar sirdi mokās?

VECĀKĀ: Ne īpaši sen.

JAUNĀKĀ: Manējais arī ne īpaši.

VECĀKĀ: Šoferīšiem dzīve nav nekāda saldā. Kamēr pa mājām - viss bija kārtībā. Bet kad sāka braukāt tālajos reisos, tad viss sākās. Ēdnīcas un viesnīcas piebeidza. Un tavējais kur strādā?

JAUNĀKĀ: Arī par šoferi.

VECĀKĀ: Manējais agrāk uz autobusa strādāja, bet aizpagājušā gadā iebrauca auzās.

JAUNĀKĀ: Kā? Burtiski?

VECĀKĀ: Gandrīz burtiski. Savāca pilnu autobusu visādu piedzērušu drauģeļu un laida uz ezeru peldēties – ar meitenēm, protams. Nu un pats arī, bez šaubām, labā ķirsī - uz jumta apmeta. Autobuss lupatās, labi ka visi dzīvi palika.

JAUNĀKĀ: Un kā beidzās?

VECĀKĀ: Nekā – pārsēdināja uz smago. Nauda, protams, pavisam cita.

JAUNĀKĀ: Manējais arī uz smagās brauc.

VECĀKĀ: Es viņu tagad, vajadzības gadījumā, pirms reisa aukstā ūdenī atmērcēju.

JAUNĀKĀ: Dīvaini kā mums viss sakrīt. Smieklīgi.

VECĀKĀ: Kas sakrīt?

JAUNĀKĀ: Nu – šoferis, smagais, infarkts.... Un vispār.

VECĀKĀ: Kas tur dīvains? Šī ir transporta slimnīca, te vieni šoferīši vien guļ. Tāpēc kopīgu bēdu mums netrūkst, es domāju. (*Intīmi, atklāti*) Roku paceļ? (*Jaunākā parāda nekonkrēti-izteiksmīgu žestu, apstiprinošu*) manējais arī! Protams, ne jau katru dienu. Kad satrakojies, dusmās. Tādās reizēs es viņam acīs labāk nerādos.

JAUNĀKĀ: Bet kur tad lai liekas?

VECĀKĀ: Jā, tā jau ir – likties nav kur. Un vēl tā vīramāte, ragana, pa vidu bāžas. Un tev vīramāte dzīva?

JAUNĀKĀ: Dzīva. Bet mēs nedzīvojam kopā.

VECĀKĀ: Nu redzi, bet tu teici, ka mums viss sakrīt. Tev ir laimējies. Bet mana – vienkārši lāsts. Apkalpo, apmazgā, pabaro un viņa vēl burkšķ. Dažkārt, gribas mesties laukā pa logu, bet dēla žēl.

JAUNĀKĀ: Jums ir dēls?

VECĀKĀ: (*pamāj ar galvu*) Skolnieks. Jau pīpē. Vientuļās mātes liktenis.

JAUNĀKĀ: Kāpēc vientuļās? Jums taču ir vīrs.

VECĀKĀ: (*nievājoši*) "Vīrs" .... Nav man vīra

JAUNĀKĀ: Nesaprotu - kā nav?

VECĀKĀ: Tā lūk – vīrs ir manai tv kastei, ne man. Viņš no tās nevar ne acu atraut - dziļas jūtas, patiesas emocijas!

JAUNĀKĀ: Īpaši kad rāda hokeju!

VECĀKĀ: Saki man, kā tu domā – vīrieši ģimenes dzīvei vispār ir derīgi vai nav?

JAUNĀKĀ: (*apdomā, pārliedzinoši*)Nav!

VECĀKĀ: Ģimene taču jāveido, jākopj – katru dienu. Tu centies, strādā, veido, kā skudriņa pa nieciņam lipini un būvē. Bet tad ierodas tas kuilis (*pamāj galvu uz gultas pusi*), visu izbradā un jāsāk viss no gala.

JAUNĀKĀ: Sievieteī būt – tas ir mūsu liktenis. Mēs veidojam – viņi iznīcina.

VECĀKĀ: Tagad vēl tie tālie reisi. Dēls viņu nedēļām ilgi neredz. Tev ir bērni?

JAUNĀKĀ: (*negribīgi*)Nav.

VECĀKĀ: Kā(*kāpēc*) tā? (*jaunākā neatbild*) Negribi, vai kā?

JAUNĀKĀ: Kāpēc negribu? Gribu.

VECĀKĀ: (*intīmi*) Tātad, nevari.

JAUNĀKĀ: Kāpēc nevaru? Varu.

VECĀKĀ: Skaidrs, tātad viņš nevar.

JAUNĀKĀ: Arī viņš var.

VECĀKĀ: Tādā gadījumā, kur ir problēma?

JAUNĀKĀ: Nu.....

VECĀKĀ (*aizvainoti*) Negribi – nesaki.

JAUNĀKĀ: Lieta tāda, ka mēs, vēl pagaidām, neesam reģistrējušies.

VECĀKĀ: Kāpēc tā? (*jaunākā parāda nenoteiktu žestu*) Skaidrs. Vecis paliek vecis – sieviete viņam vajadzīga tikai tad, kad nav ko ēst, ko vilkt un nav ar ko gulēt. Bet kad jāreģistrējas, tad no viņa nav ne vēsts.

JAUNĀKĀ: Ne jau tur tā lieta.

VECĀKĀ: Man viss skaidrs, zinu pēc pieredzes. Manējais arī, savā laikā, visādi izlocījās, bet es viņu, tomēr, piedabūju pie altāra.

JAUNĀKĀ: (*ieinteresēti*)Kādā veidā?

VECĀKĀ: Paņēmienu ir dažādi. Varu vēlāk pakonsultēt. Tavējais te sen guļ?

JAUNĀKĀ: Trešo nedēļu.

VECĀKĀ: Mans arī trešo. Dīvaini ka mēs ar tevi te agrāk neesam satikušās.

JAUNĀKĀ: Tur nav nekā dīvaina. Kurās dienās jūs šeit nākat.

VECĀKĀ: Kā jau visi – otrdienās un piektdienās.

JAUNĀKĀ: Bet es trešdienās un sestdienās.

VECĀKĀ: Tās taču nav apmeklētāju dienas.

JAUNĀKĀ: (*izvairīgi*) Man tā ir ērtāk.

VECĀKĀ: Atklāti sakot, es ne pārāk bieži viņu apciemoju. Dažkārt, iekrīt vakara maiņa, citreiz no mājas grūti izrauties.

JAUNĀKĀ: Un kur jūs strādājat?

VECĀKĀ: Par pavāru – visu mūžu. Sāku, kad vēl pankūkas cepa uz pannas. Ne jau kā tagad - ar mašīnu, neēdamas. Šodien man brīvdiena. Nolēmu uz mirkli atskriet, kaut arī nepareizā diena. Ar grūtībām, bet, tomēr, izdevās iekļūt.

JAUNĀKĀ: Iekļūt šeit ir pavisam vienkārši, es jūs iemācīšu. Varēsiet nākt kaut katru dienu.

VECĀKĀ: Kamdēļ? Atklāti sakot, viņš ne pārāk grib, lai es te rādos.

JAUNĀKĀ: Manējais arī mani dzen.

VECĀKĀ: “Lieciet mani mierā” viņš saka, “jūs visi man esat apnikuši”. Kas tie tādi “visi”? vīramāte pie viņa nenāk, pati teju kājās var nostāvēt. Dēls arī šurp neraujas. Sanāk tā, ka es viņam esmu apnikusi. Še tev - pateicība par visu!

JAUNĀKĀ: Manējais arī saka: “ļaujiet kaut slimnīcā atpūsties”. Bet es vienalga eju. Lai pielabinātu, šo un to es viņam atnesu. (*izvelk burciņu ar kompotu*) Lūk!

VECĀKĀ: Manējais tagad kompotu nedrīkst.

JAUNĀKĀ: Mans arī nē. Tieši tādēļ, tas nav kompots, bet gan tīra manta.

VECĀKĀ: Bet kāpēc tad tajā peld plūmes?

JAUNĀKĀ: Lai māsiņām neienāktu prātā... Viņas dažkārt pārbauda.

VECĀKĀ: Veikls gan tu esi sievišķis. Un tomēr, kāpēc jūs nesareģistrējaties?

JAUNĀKĀ: (*negribīgi*) Viņš vēl ar pirmo nav izšķirties.

VECĀKĀ: Viņš ir precējies?

JAUNĀKĀ: Bija precējies.

VECĀKĀ: Un tagad? Ar tevi dzīvo?

JAUNĀKĀ: Nu ja.

VECĀKĀ: Un ar viņu?

JAUNĀKĀ: Ar viņu arī dzīvo.

VECĀKĀ: Es kaut kā visu līdz galam nesaprotu.

JAUNĀKĀ: (*trīcošā balsī*) Es pati visu līdz galam nesaprotu.

VECĀKĀ: Labi, labi – nenokar degunu!

JAUNĀKĀ: (*šņukstot*) Jums jau labi. Varat justies šeit mierīgi, pārlicinoši... un ne tikai šeit. Jebkur. Bet man kā mazai lauku pelītei bailīgi jātipina, ka tik kāds neierauga... un vienmēr tā.

VECĀKĀ: (*draudzīgi uzsit otrai pa plecu*) Gan jau viss nokārtosies... tu vēl esi jauna, skaista, tev viss vēl priekšā... liec galdā vecim savu kompotu un smaidi! Citādi - viņš tūdaļ ienāks un ieraudzīs tevi tādu – nobimbājušos! Manējais, piemēram, ciest nevar sieviešu asaras.

JAUNĀKĀ: Arī mans nevar.

(*Vecākā pabeidz uzkopšanu. Jaunākā ņem "kompotu" un liek to vienā no skapīšiem. Vecākā to redzot, kā jaunākā saimnieko pa skapīti, sastingst ar slotu rokā. To redzot, sastingst arī jaunākā. Abas sievietes vienlaicīgi pārņem baises atskārsme. Gara bezvārdu aina.*)

VECĀKĀ: Tad redzi, kam tu tos kompotiņus nes! Paldies tev par rūpēm!

JAUNĀKĀ: Nav par ko.

VECĀKĀ: Neizvairies, skaties man acīs, gribu tevi apskatīt kā nākas! Tātad tu esi viņa "tālie reisi". Tāpēc viņš, pēdējā laikā, tā izmainījies. Agrāk zināja savu vietu, iepīkstēties baidījās, bet tagad neatkarīgs, plātīgs kļuvis. Uzreiz man vajadzēja saprast, bet vai starp visiem tiem kastrolēm ir daudz laika ko padomāt? (*pienāk klāt*) Nu un kur tad jūs mīlējaties? Zem smagās mašīnas? Vai varbūt mājīgajā kravas kastē?

JAUNĀKĀ: (*ar lepnumu*) Man ir dzīvoklis.

VECĀKĀ: Redz, ko – viņai pat ir dzīvoklis! Cik iekārojama līgava. (*pēkšņi kliedz*) Kādā sakarā tu viņam dzīvi bojā?

JAUNĀKĀ: Es nebojāju. Tieši otrādi. Jūs viņu esat galīgi izkastrējusi, bet es viņu par īstu vīrieti pataisīšu.

VECĀKĀ: Par alkoholiķi tu viņu pataisīsi, ne par vīrieti. Jau esi pataisījusi. Ne prāta ne skaituma Dievs nav devis, tad ar šņabīti vecis jānotur – kompotiņus jāpienes! Atradusies sievietē – man trūkst vārdu!

JAUNĀKĀ: Bet viņam patīk.

VECĀKĀ: Māsiņas arī labās – kaut viena būtu, kaut vārdu... Bet es muļķe viņam katru reizi pa desmitniekam stūķēju.

JAUNĀKĀ: Es, laikam, stūķēju vairāk.

VECĀKĀ: Un kāpēc es tevi uzreiz neatkodu? Bet kā gan es to varēju – visa tāda rāma un pieklājīga – tikai “jūs” un “jūs”.

JAUNĀKĀ: Tas tāpēc, ka jūs esat par mani trīsreiz vecāka.

VECĀKĀ: “Trīsreiz”! Varbūt astoņas reizes?

JAUNĀKĀ: Varbūt arī astoņas.

VECĀKĀ: Ja tu gribi zināt, starp citu, mēs ar tevi, patiesībā, esam viena vecuma. Gandrīz. Nu labi, varbūt tev ir mazliet mazāk gadu, bet vīrietim ir vajadzīga sieviete, ne matemātika. Tu paskaties uz sevi spogulī – pelēka, neinteresanta, bezgaršīga... kā siļķe bez sāls.

JAUNĀKĀ: Bet jums es spogulī pat neieteiktu skatīties! Ziniet kā viņš jūs sauc?

VECĀKĀ: Nezinu un negribu zināt.

JAUNĀKĀ: Kad ir sliktā garastāvoklī – “mana ragana”, kad labā...

VECĀKĀ: Es jau teicu, ka negribu neko zināt.

JAUNĀKĀ: ...bet kad labā – “mana tantiņa”. Tāpēc es uzreiz jūs neizskaitļoju, jo viņš jūs par briesmoni bija pataisījis, bet izrādās, ka salīdzinoši esat tīri nekas. Protams, atbilstoši savam vecumam. Varu pat iedomāties, ka, neskatoties uz jūsu necilo augumu, gadus divdesmit atpakaļ, jūs viņam likāties tīri simpātiska.

VECĀKĀ: Un kāpēc gan man būtu jābūt kaut kādai sliekai kā tu? Ne jau lai basketbolu spēlētu man vīrs vajadzīgs.

JAUNĀKĀ: Un jūs domājat, ka es ar viņu basketbolu spēlēju?

VECĀKĀ: Es tā skatos, ka tu bez visa vēl arī esi bezkaunīga, kā nu ne - jauna meiča, bet kaklā karies večukam!

JAUNĀKĀ: Kas tad viņš par večuku. Gandrīz viena vecuma ar mani.

VECĀKĀ: Interesanti gan – es trīsreiz vecāka, bet viņš gandrīz viena vecuma ar tevi. Es, starp citu, par savējo esmu daudz jaunāka.

JAUNĀKĀ: Man drīz būs trīsdesmit, bet viņam tikai četrdesmit.

VECĀKĀ: Astoņi. Ar pusi.

JAUNĀKĀ: Kas “astoņi ar pusi?”

VECĀKĀ: Viņam ir četrdesmit astoņi ar pusi. Bet ja pavisam precīzi, tad piecdesmit divi.

JAUNĀKĀ: Nav taisnība. Viņš izskatās jaunāks.

VECĀKĀ: Tu domā, ka es nezinu cik manam vīram gadu?

JAUNĀKĀ: Viņš teica, ka četrdesmit. Ar astīti.

VECĀKĀ: "Teica" - Noņem rozā brilles! Tā astīte viņam divpadsmit gadu garumā. Pasi viņš tev parādīja. (*jaunākā noliedzoši pamāj ar galvu*) Kad veči grib atstāt iespaidu, viņi ne slīktāk par sievietēm spēj vecumu noslēpt. Tikai tas viņiem maz ko palīdz, jo ne jau runās, bet darbos ir viņu spēks!

JAUNĀKĀ: Ā, ja jūs par to, tad viņš vēl ir tīri nekas.

VECĀKĀ: Tiešām! Kā tu mani iepriecināji!

JAUNĀKĀ: Katrā ziņā man pietiek.

VECĀKĀ: Maz gan tev vajag! (*neliela pauze*) Nu labi, šodien pietiek, bet rīt? Viņš taču vairs nav nekāds jauneklis.

JAUNĀKĀ: Es gribu dzīvot šodienai. Es negribu fantazēt simts gadus uz priekšu.

VECĀKĀ: Nu tad dzīvo šodienai. Bet tikai kāpēc ar manējo? Vai tev obligāti vajadzīgs vīrs jau ar gatavu infarktu, nevari pagaidīt kamēr viņš ar tevi pie tā tiks.

JAUNĀKĀ: Labāk ar infarktu kā nekāds.

VECĀKĀ: Gribi viņam gultu klāt, validolu dot.

JAUNĀKĀ: Ko vajadzēs, to arī došu.

VECĀKĀ: Neāksties! Tu savos divdesmit piecos gados vēl simts reizes savu dzīvi paspēsi iekārtot. Bet man savos – nav svarīgi – jau par vēlu no jauna sākt.

JAUNĀKĀ: Tā tik liekas, ka jaunākai vieglāk – kur tad lai es rauju izskatīgu trīsdesmitgadnieku, kas būtu nedzērājs... un neprecējies!

VECĀKĀ: Tagad jau šķirteni ir pa pilno.

JAUNĀKĀ: Šķirteni paši no sevis arī nerodas. Vispirms tos ir jāizšķir. Daudzas izdevības, savulaik, garām palaidu. Tagad jāsarauj!

VECĀKĀ: Tas izklausās ļoti egocentriski.

JAUNĀKĀ: Ko jūs domājat – neesmu bijusi iejūtīga? Visu dzīvi to vien darīju, muļķe, kā piekāpos – draudzeņu, sievu un vēl nezin kā priekšā. Tāpēc arī paliku bez vīra, bet visas tās luncanās, veiklās un viltīgās – visas jau sen iekārtojušās. Tādēļ, ar līdzjūtību lai nodarbojas citi, man pietiek! Es gribu dzīvot. Tagad. Dzīvot. Kā visi. Un tā, lai nekas netrūktu. Šodien. Un es paņēmu to, kas man pienākas.

VECĀKĀ: Bet sirdsapziņa?

JAUNĀKĀ: Kāda sirdsapziņa? Ja jau reiz jūsējais sānsoli spēra, tātad bija gatavs. Ja ne es, tad vienalga kāda būtu parādījusies. Kāda starpība – tad jau labāk es.

VECĀKĀ: Tu pati saproti, ko tu tur runā. Pretīgi klausīties.

JAUNĀKĀ: Neklausieties – neviens taču nespiež! Un vispār – es nemaz nerunāju ar jums.

VECĀKĀ: Ar ko tad?

JAUNĀKĀ: Pati ar sevi.

VECĀKĀ: Tu neesi normāla.

JAUNĀKĀ: Es esmu pilnīgi normāla. Gluži vienkārši, es esmu stilīga, bet jūs – čāča.

VECĀKĀ: Nu tad liec to čāču mierā. (*pienāk klāt jaunākajai*) Es tevi lūdzu, ar labu saku – atdod man vīru!

JAUNĀKĀ: Nē, jūs man viņu atdodiet. Jums viņš nav vajadzīgs. Pati teicāt – apnicis, apriebies. Gadus divdesmit palietojāt – nu un pietiek. Ļaujiet arī citiem padzīvot.

VECĀKĀ: Tev gan viss vienkārši – atdod un miers. Tad jau sanāk, ka visa tā dzīve veltīgi nodzīvota? Vilku to jūgu – klupdama krisdama, kā pa dubļiem, vienos zilumos, bet ar cerību, ka tam visam ir kāda jēga. Ka man par to tiks, galu galā, atmaksāts ar laimi, nu kaut vai ar kripatiņu miera. Bet tagad sanāk, ka nekā!

JAUNĀKĀ: Es arī gribu vilkt to jūgu. (*neliela pauze*)

VECĀKĀ: (*nomierinoties*) Vispār, ko es te diedelēju savu personīgo vīru no tevis? Gribi iegūt to zelta gabaliņu – ņem! Kaut šodien pat! Komplektā ar visu viņa aptaurēto muterīti.

JAUNĀKĀ: Nevajag satraukties – mēs paši tiksim skaidrībā.

VECĀKĀ: Ja tikai viņš būs ar mieru.

JAUNĀKĀ: Skaidrs, ka būs – kur gan viņš liksies!

VECĀKĀ: Pat ja ar dzīšanu dzītu – vienalga no mājas laukā nedabūtu, tupēs kā pielipsis. Es taču pazīstu viņu!

JAUNĀKĀ: Es arī viņu pazīstu.

VECĀKĀ: Nu tad izskaidro man – kāpēc viņš vēl aizvien pie tevis nav aizskrējis?

JAUNĀKĀ: (*mazliet mierīgāk*) Kāpēc nav? Kāpēc Nav? Bērnus viņš negrib pamest.

VECĀKĀ: Kādus vēl bērnus? Mums ir viens dēls.

JAUNĀKĀ: Nē, divi. Puika un meitene.

VECĀKĀ: Viņš tev to teica?

JAUNĀKĀ: (*apjukumā*) Un kas?

VECĀKĀ: Tu viņus esi redzējusi?

JAUNĀKĀ: (*atdzīstot savu sakāvi*) Nē.

VECĀKĀ: Tas četrdesmit gadīgais vīrietis tev totāli melo. Es arī jaunībā ar vienu precēto romāniņu virpināju. Viņš, ar saviem četriem bērniem, manu sirdsapziņu tā zāgēja, tā zāgēja! Bet sirdsapziņa man toreiz vēl bija jauna – nenobriedusi, ne jau tāda kā tagad.

Galū galā neizturēju – atšuvos no viņa. Vēlāk izrādījās, ka viņam tikai viena meita. Un tā pati nav īstā, bet gan sievas.

JAUNĀKĀ: Vienalga viņš būs mans.

VECĀKĀ: Viņā saulē.

JAUNĀKĀ: To mēs vēl redzēsim!

VECĀKĀ: Labi, ja tu netici man – pajautāsim viņam.

JAUNĀKĀ: Kādā veidā?

VECĀKĀ: Visparastākajā. Viņš ienāks un mēs abas nostāsimies viņa priekšā un es teikšu: *(temperamentīgi)* "Izvēlies – es vai viņa! Ja viņa – kraties pie velna, neiešu jau lūgties!

JAUNĀKĀ: *(vēsi, nebūdamā sajūsmā par tādu ideju)* Atradusi laiku, kad scēnas rīkot. Nepietiek ar to, ka līdz infarktā novēdāt – tagad pavisam kapā iedzīt gribat.

VECĀKĀ: Es viņu līdz infarktā novedu? Es? Kamēr viņš pats divās frontēs nesaka cīnīties - tīri vesels bija. Bet kā sākās viņa tālbraucieni, tā neizturēja, pārpūlējās – pietrūka jaudas motoram.

JAUNĀKĀ: Šķiet, ka jums pašai kaut kas galvā pietrūkst.

VECĀKĀ: Droši vien, bez visa tā, esi viņu nomocījusi ar savu greizsirdību un nelaimību. Nav brīnums, ka viņš tevi redzēt vairs negrib.

JAUNĀKĀ: Un jūs arī negrib.

VECĀKĀ: Par mani nesatraucies. Grib viņš vai negrib – tur nav nekādas starpības. Es viņam ātri smadzenes iestādīšu pareizajā virzienā. Un tad paskatīsimies ko viņš grib un ko negrib.

JAUNĀKĀ: Viņš taču nedrīkst šobrīd satraukties. Gribat viņu nogalināt? Labāk būs, ja iesim prom.

VECĀKĀ: Nu tad arī ej prom, ja jau tu reiz esi tik gādīga.

JAUNĀKĀ: Pati varat iet – man nav kur steigties.

VECĀKĀ: Tev visi mājās? Es, pagaidām, vēl esmu viņa likumīgā sieva.

JAUNĀKĀ: Tad arī apmeklējiet viņu savā likumīgajā otrdienā. Bet šodien ir mana diena.

VECĀKĀ: *(pārlicinoši)* Zini ko, savāc savu kompotu un tinies! *(iemet somā kompotu un somu svež viņai sejā)*

JAUNĀKĀ: Lēnāk pār tiltu... es arī protu ar somu svaidīties!

VECĀKĀ: Es arī tevi, ne tikai tavu somu, varu izsviest!

JAUNĀKĀ: *(ieņem aizsargpozīciju)* rokas par īsām!

VECĀKĀ: Toties, tev viņas par garu – bāz kur nevajag! (*abas saķeras kopā, cīnās*)

JAUNĀKĀ: (*smagi elsojot*) Viņš tūdaļ atvērs durvis, bet viņam slima sirds. Ejiet prom, padomājiet par viņu!

VECĀKĀ: Par mani viņš domāja, kad ar tevi sapinās? Man arī sirds ir slima. Vācies prom no šejienes, citādi sataisīšu traci pa visu slimnīcu!

JAUNĀKĀ: Klieziet, kas tad man! Par jums jau smiesies!

VECĀKĀ: (*jau bez elpas*) Pēdējo reizi prasu – iesi prom?

JAUNĀKĀ: Pat netaisos!

VECĀKĀ: Nu ko – vaino tad pati sevi!

(*vecākā metas virsū ar slotu, jaunākā atvaira uzbrukumus vicinoties ar ķebli*) Še tev... še tev... še tev... (*Vecākā pēkšņi saķer sirdi, pārtrauc cīņu. Jaunākā, neizlaižot ķebli no rokām, aizdomīgi vēro*)

JAUNĀKĀ: Kas jums? (*vecākā stāv klusējot, ieķērusies slotā*) Kas notika? (*nomet ķebli*)

VECĀKĀ: (*atbalstījusies uz slotas kā uz kruķa, aiztenterē līdz tuvākajai gultai un apsēžas*)

JAUNĀKĀ: (*Apjukusi piesteidzas pie viņas*) Jums ir slikti? Sirds?

VECĀKĀ: (*vecākā nespēkā saļimst uz spilvena*)

JAUNĀKĀ: (*pieskrien pie skapīša, sameklē pilienus, iepilina, dod iedzert*) Nu kā – palika vieglāk?

VECĀKĀ: (*neatbild*)

JAUNĀKĀ: (*smagi elpojot un arī ķeroties pie sirds, vairākas reizes spiež pogu, lai izsauktu māsiņu. Neviena nenāk*)

VECĀKĀ: (*klusā balsī*) Muļķe.

JAUNĀKĀ: Ko? Jūs kaut ko teicāt?

VECĀKĀ: (*ar grūtībām*) Muļķe... (cenšas piecelties) Es saku, tu esi muļķe. Kurš sauc māsiņu ar pogu? Kur tu esi redzējusi, ka tās pogas strādātu?

JAUNĀKĀ: Es pati tūdaļ pasaukšu.

VECĀKĀ: Nevajag. (uzmanīgi apsēžas) Šķiet, ka atlaida.

JAUNĀKĀ: (*jaunākā dziļi ieelpo, noslauka sviedrus no pieres, izdzer zāļu atlikumu no krūzītes un kā bez spēka atsēžas uz ķebli*). Abas sievietes sakārto kleitas un frizūras)

VECĀKĀ: (*gandrīz miermīlīgi*) Nu saki man atklāti – kāpēc tu tieši manu Semjonu esi izvēlējusies? Jūs taču esat tik dažādi un nesaderīgi? Ar ko viņš tev tā iepaticies?

JAUNĀKĀ: Semjonu? Kādu Semjonu?

VECĀKĀ: Vīru manējo! Kādu tad vēl!

JAUNĀKĀ: Jūsu vīru sauc Semjons?

VECĀKĀ: Nu ja! Kā tad citādi?

JAUNĀKĀ: Tāds kārns, nervozs, tumšiem, iesirmiemi matiem?

VECĀKĀ: Nu ja!

JAUNĀKĀ: Tas kurš agrāk šeit gulēja (*rāda uz gultu, kuru pirms brīža uzkopa*)

VECĀKĀ: Kāpēc "agrāk"? (*satraukti*) Kur tad viņš ir tagad?

JAUNĀKĀ: Ak pareizi, jūs taču šeit neesat bijusi veselas astoņas dienas...

VECĀKĀ: (*atkal ķeras pie sirds*) Kas ar viņu noticis?

JAUNĀKĀ: (*smaidot*) Nekas nav noticis. Jūsu Semjons sen jau kā pārvācies uz to stūri (*parāda*) bet viņa vietā – Anatolijs. Tāds gaišiem matiem, pazīstat?

VECĀKĀ: Protams, ka pazīstu! Tātad tu nāc pie viņa?

JAUNĀKĀ: Nu ja.

(*klusuma pauze*)

VECĀKĀ: (*skatoties kaut kur sāņus*) Diez, drīz tur tie mūsu veči nāks?

JAUNĀKĀ: Domāju, ka būtu jau laiks.... Bet jūs viņa sievu esat redzējusi?

VECĀKĀ: Protams, ka esmu.

JAUNĀKĀ: Un kā?

VECĀKĀ: Nu sievietē kā sievietē.

JAUNĀKĀ: Skaista?

VECĀKĀ: Grūti pateikt – gaumes lieta. Man personīgi nepatīk.

JAUNĀKĀ: Jūs viņai par mani, lūdzu, nestāstiet, labi?

VECĀKĀ: Kas es muļķe vai? (*pauze*) Tu šeit pa tām neapmeklējamām dienām piestaigā...

JAUNĀKĀ: Nu, jā...

VECĀKĀ: Tu neesi... nu nav tev gadījies redzēt.... Ka pie Semjona....

JAUNĀKĀ: Es riņķī apkārt neskatos, pašai savu problēmu pietiek.

VECĀKĀ: Protams... protams. Bet... tomēr... varbūt...

JAUNĀKĀ: Neesmu neko redzējusi, goda vārds. (*pauze*) Tikai jums labāk neapmeklējamās dienās šeit nenākt.

VECĀKĀ: Tu tā domā?

JAUNĀKĀ: Protams! Priekš kam? Bet jūs nedomājiet, ka es kaut ko zinu!

VECĀKĀ: Nē, nē – es nedomāju! (*aizdomājas, pauze*)

JAUNĀKĀ: Bet manējam tiešām ir divi bērni?

VECĀKĀ: Puika un meitene. (*jaunākā kļūst drūma*) Bet tu neskumsti. Viss jums sakārtosies, tu vēl esi svaiga, garšīga - tev viss savās vietās, bet galvenais – priekš viņa kas jauns.

JAUNĀKĀ: Kas tur jauns, gadu jau satiekamies. Jau apnikt esmu paspējusi.

VECĀKĀ: “Gadu” ... Bet sieva ar viņu jau desmit, divdesmit un trīsdesmit gadus... kā tur var neapnikt? Aizies viņš no savas tantiņas, tad redzēsi!

JAUNĀKĀ: Neaizies. Velti uztraucaties. Vai tad šodien veči ir spējīgi kaut ko izlemt?

VECĀKĀ: Ja paši nav spējīgi, tad veiklajām un apķērīgajām ir jāpiepalīdz to lēmumu pieņemt.

JAUNĀKĀ: Nē, nē – ģimene ir ģimene, tik vienkārši to nepametīsi. Un kādēļ gan tas būtu vajadzīgs? Ņemsim kaut manējo par piemēru. Tagad viņam ir māja, bērni un mēs abas – bet pēc tam būšu tikai es viena pati. Es taču to visu saprotu. Un citām ir tieši tā pat. Tādēļ, esiet mierīga – viss jums būs kārtībā. (*noglāsta vecākajai plecu*)

VECĀKĀ: (*notraucot asaru*) Nē, tev viss būs kārtībā...

(*abas sievietes mierina viena otru*)